

Ανεπίτρεπτη η στάση της Εκκλησίας

Λένε επώνυμοι του πνεύματος και της Τέχνης

Μπορεί η εκκλησία να παρεμβάλλει στο δημιουργικό έργο ενός καλλιτέχνη; Αυτό το ερώτημα προβλημάτισε πολλά άτομα μετά το χθεσινό πρωτοσέλιδο δημοσίευμα της «Τ» για την παρέμβαση της εκκλησίας της εκκλησίας της Κρήτης στη γλυπτική σύνθεση που ετοιμάζει για λογαριασμό του Δήμου Ηρακλείου η γνωστή γλύπτρια Ασπασία Παπαδοπεράκη και είχε σαν θέμα το έργο και τους ήρωες του Νίκου Καζαντζάκη, όπου παριστάνονταν ο Χριστός να συζητά με τους άλλους ήρωες του Καζαντζάκη, το Ζορμπά, το Βούδα, τον Παλαιολόγο κ.λ.π.

Ρεπορτάζ
Κ. ΒΑΣΙΛΑΚΗ
Α. ΔΟΥΛΓΕΡΑΚΗ

Βέβαια η ενέργεια αυτή της εκκλησίας συνδέθηκε άμεσα με τη «δίωξη» που έχει εξαπολύσει κατά του Νίκου Καζαντζάκη που αφού δεν κατάφερε όσο ήταν ζωντανός να τον πειράξει παρά τους αφορισμούς, συνεχίζει και σήμερα 28 χρόνια μετά το θάνατο του να φοβάται τα έργα του άλλα και κάθε έργο του μεγάλου Κρητικού στοχαστή.

Στο σημερινό μας δημοσίευμα δεν θα μιλήσουμε εμείς. Δώσαμε το λόγο σε γνωστούς ανθρώπους του πνεύματος και της τέχνης για να μιλήσουν για αυτή την ενέργεια της Εκκλησίας και παράθεσαμε τις Εκκλησιές και παρόθεσαμε τις απόψεις αυτές όπως μας δόθηκαν χωρίς σχόλια.

Έλλειψη σοβαρότητας

Ο φιλόλογος και πρόεδρος της Ένωσης Φιλολόγων νομού Ηρακλείου κ. Ζαχαρίας Καραταράκης σημειώνει:

«Η στάση της εκκλησίας της Κρήτης στο συγκεκριμένο θέμα είναι ανεπίτρεπτη. Ο καλλιτέχνης δεν πρέπει να φιδώνεται όχι μόνο από την εκκλησιαστική εξουσία αλλά από καμιά μορφή εξουσία. Αν απαιτούσε κανείς από τους φορείς της εκκλησίας ευαισθησία και αισθητική καλλιέργεια θα ήταν εκτός τόπου και χρόνου. Η φλόγα και η έξαρση των μεγάλων βυζαντινών καλλιτεχνών δεν θερμαίνει θέματα τα στήθη της εκκλησιαστικής εξουσίας. Η ιερά εξέταση δεν ήταν ποτέ της ορθοδοξίας η μέθοδος.

Να παρεμβαίνει τώρα στην «κυοφορία» μιας καλλιτεχνίδας για να προκαλέσει μια «άμβλωση» είναι μια νέα μεθοδολογία που το λιγότερο που μπορεί να πει κανείς δείχνει έλλειψη σοβαρότητας και ευαισθησίας, ενός φορέα που ο οδηγητικός του ρόλος επιβάλλει διαφορετική στάση»

Με ευρύτερη αντίληψη

Ο κ. Αντώνης Σανουδάκης τονίζει:

«Η ηγεσία της Εκκλησίας θα πρέπει να δει το καλλιτεχνικό θέμα με μια ευρύτερη αντίληψη.

Ο Καζαντζάκης και η καλλιτέχνης (η Παπαδοπεράκη) δεν θεολογούν αλλά προσπαθούν ν' αποδώσουν και να κάνουν την δική τους ερμηνεία του κόσμου.

Καταλαβαίνω την ευαισθησία της ηγεσίας της Εκκλησίας που έχει την δυνατότητα να την εκδηλώσει σε χώρους και σε πράγματα όπου πρέπει να δίνει μάχες.

Η τέχνη σεβόμενη τον εαυτό της πρέπει να δίνει προϊόντα ελεύθερη να δίνει προϊόντα αντάξια του προορισμού της.

Για το συγκεκριμένο μπορώ να πω ότι η ίδια η Ασπασία όπως γνωρίζω έχει ένα απέραντο σεβασμό για την Ορθοδοξία και η μορφή του Ιησού όπως αποδίδεται με το μοντέρνο τρόπο μόνο εξ' αιτίας του θορύβου που γίνεται μπορεί να γίνει αντιληπτή κι ο θόρυβος θα δημιουργήσει ένα καινούριο θέμα που δεν έπρεπε καν να υπάρξει».

Έχει δίκιο

Ο κ. Μενέλαος Παρλαμάς, επισήμανε:

«Η ανάμιξη του Χριστού με κοσμικά πρόσωπα κατ' αρχήν δεν είναι σωστή. Απ' αυτή την

άποψη η Εκκλησία έχει δίκιο. Νομίζω ότι στο έργο οι μορφές έπρεπε να είναι περιθωριακές με κεντρικό πρόσωπο του Καζαντζάκη».

Ο έφορος της Βικελαίας βιβλιοθήκης κ. Νίκος Γιανναδάκης είπε:

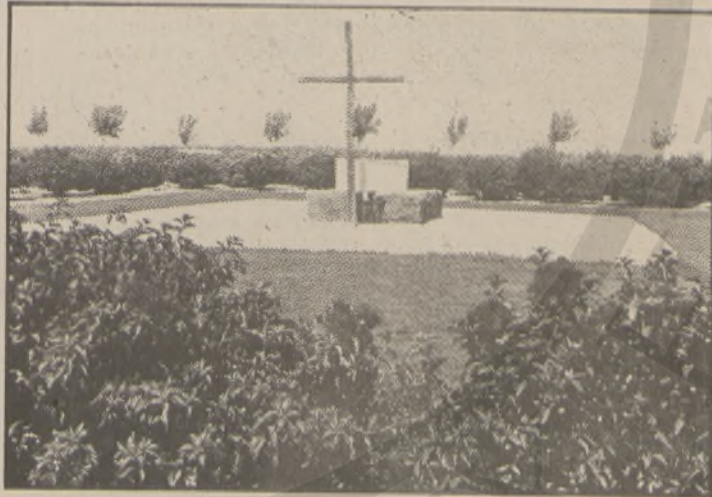
«Η εκκλησία είναι και αυτή φορέας παράδοσης, σε κάτι λοιπόν αντίκειται, στις αρχές της πρέπει να έχει θέση. Το συγκεκριμένο θέμα συνδέεται με πολλών ειδών πράγματα και δεν μπορώ να απαντήσω σε αυτά.»

Θου Κύριε...!

Ο Δημοσιογράφος Ντινός Κωνσταντόπουλος τονίζει:

«Η μόνη επαφή που είχε τα τελευταία 100 χρόνια η εκκλησία στην Ελλάδα με το πνεύμα ήταν οι αφορισμοί, του Λασκαράτου, του Ροΐδη και του Καζαντζάκη. Σκέφτεται αν λέγαμε ότι έπρεπε να παρεμβαίνει κιόλλας!!!...»

Θου Κύριε... πάλι επι τον ιματισμόν μας να δάλουν κλήρο!»

Ακόμη και νεκρό τον κινήθουν

Είναι ανεπίτρεπτο

Ο αρχιτέκτονας κ. Βασίλης Ζεβελάκης μας είπε:

«Κάθε άνθρωπος αλλά και κάθε φορέας και φυσικά η εκκλησία έχουν δικαίωμα να εκφέρουν τη γνώμη τους για τα πνευματικά γεγονότα του τόπου μας. Στο πλαίσιο του ελεύθερου, ουσιαστικού, επικοινωνιακού διαλόγου.

Αυτό που είναι ανεπίτρεπτο είναι η παρέμβαση που δεν σέβεται την ελεύθερη έκφραση του καλλιτέχνη δημιουργού, η πίεση, η προσπάθεια πιθαναγκασμού, η φίμωση.

Πολύ φοβάμαι ότι η εκκλησία της Κρήτης επιχείρησε περισσότερο μια δάναυση επέμβαση παρά μια συμμετοχή σε κάποιο διάλογο. Αυτά τα «είμαστε αντίθετοι και δεν πρέπει» κ.λ.π. οι αποφάσεις τις ιεραρχίας περιστέλλονται.

Είναι αντίθετοι και με την παράδοση της εκκλησίας της Κρήτης που έδωσε στο παρελθόν φωτισμένους κληρικούς. Η περιορισμένη και μικρόφωνη αντιμετώπιση του μεγάλου κρητικού από την εκκλησία, που

εκφράστηκε και με λόγια του προκαθημένου της κ. Τιμόθεου (ο Καζαντζάκης... ήταν μια αμφισβητούμενη προσωπικότητα

Ο αρχιτέκτονας κ. Β. Ζεβελάκης

τα που δεν μπόρεσε να μπει στις μεγάλες μορφές»

Δεν είναι δυνατόν να μειώσουν το συγγραφέα, ενώ ασφαλώς θέτουν σε αμφιβολία την αξιοπιστία και κυρίως την πνευματικότητα των εκκλησιαστικών αρχών.

Οι καλλιτέχνες, αλλά και οι υπεύθυνοι του Δήμου δεν πρέπει να συμβιβαστούν, να παρακολουθήσουν τον άκρατο και αστόχαστο εκκλησιαστικό παρεμβατισμό που κάποτε είχε και πιο ακραίες εκδηλώσεις».

Θέμα της πολιτείας

Ο Ζωγράφος Αριστείδης Βλάσσης μας είπε:

«Έχουμε δημοκρατία. Ο κάθε πολίτης έχει αναφαίρετο δικαίωμα να λείπει θέμα και μ' αυτή την έννοια δεν μπορεί να αρνηθεί κανείς στην εκκλησία να διατυπώσει την άποψη της. Το να γίνει αποδεκτή η θέση της στο συγκεκριμένο θέμα της αφαιρέσης ή όχι της μορφής του Χριστού από την γλυπτική σύνθεση της Ασπασίας Παπαδοπεράκη, είναι θέμα του καλλιτέχνη και της Πολιτείας που έχει την ευθύνη άσκησης της εξουσίας.

Πιστεύω ότι η Ορθόδοξη εκκλησία δεν είναι Βατικανό. Δεν έχει ίσως, ούτε το θέλει τη δυνατότητα πρακτικής παρέμβασης.